

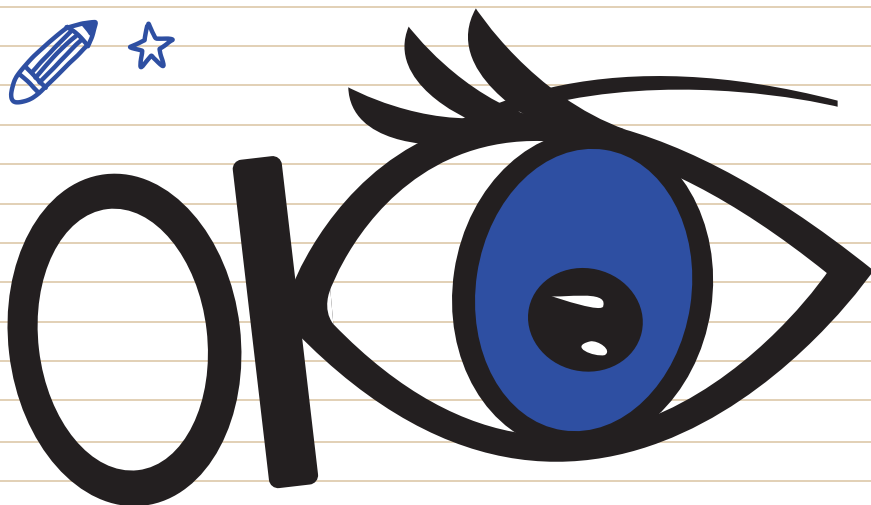
ŠKOLSKÝ ČASOPIS

A B

C

1

1

ZŠ, Ing. O. Kožucha 11, Spišská Nová Ves

Ročník: XXI. Číslo: 2/22

PRÍHOVOR ŠÉFREDAKTORKY

Ahojte!

Som rada, že ste si našli chvíľku na prečítanie tohto časopisu. Od začiatku roka sme toho veľa zažili, súťažili sme, dostávali sme dobré i horšie známky a dúfame, že druhý polrok bude ešte lepší a úspešnejší ako tento.

Listy na stromoch pomaly nahrádza sneh a my otáčame novú stranu v kalendári. Ale ešte skôr ako vás však pohltí guľovačka či učenie, prelistujte si náš časopis, v ktorom nájdete okrem rôznych noviniek z prostredia školy aj aktivity, pútavé články či hry.

Dúfam, že sa vám aj toto číslo časopisu bude páčiť! A hneď ako ho dočítate, choďte nachvíľočku von na vzduch, do snehu.

Veď pohyb je predsa dôležitý ☺!

*P.S.: Za celú redakciu Vám prajem Veselé Vianoce!
(A keď už sme pri nich tak aj Šťastný Nový rok!)*

ADELA O., 8.B

OBSAH

01. O NÁS PRE NÁS	03
02. EKOLÓGIA	11
03. ZVYKY A TRADÍCIE	15
04. AJ MY VERÍME	23
05. JAZYKOVÉ OKIENKO	27
06. TVORIVÉ OKIENKO	33
07. Z DEJÍN NÁŠHO MESTA	41
08. NAŠI MLADÍ	45
09. ŠPORT	49
10. BODAJČO	51

01. O NÁS PRE NÁS

Naša moderná škola.

Dobrý deň. Moje meno je Tobias Kuda a rád by som Vám predstavil otázky, ktoré som položil nášmu p. riaditeľovi – PhDr. Bohuslavovi Valkovi, o modernizácii našej školy.

Naším cieľom je rozbehnúť proces zmeny na škole tým, že žiaci aj učitelia vstúpia do priestorov, ktoré im svojou modernosťou a podnetnosťou nedovolia fungovať po starom. Vytvárame dizajnovo moderný, inšpiratívny a vzájomne prepojený priestor, v ktorom bude prebiehať nielen vyučovací proces, ale aj pravidelná popoludňajšia činnosť, ako aj aktivity našej školy vo vzťahu k verejnosti. Pôjde o takýto priestor: inšpiratívna učebňa spojená s prezentačným priestorom (chodbová oddychová zóna) a edukatívno oddychovo – relaxačnou zónou (centrálne oddychová zóna).
zdroj: <https://zskozuchasnv.edupage.org/>

zdroj: <https://zskozuchasnv.edupage.org/>

T: Zrodil sa plán na obnovu tretieho poschodia vo Vašej hlave?

Áno, zrodil sa v mojej hlave, ale bola to myšlienka, ktorá reagovala na výzvu uverejnenú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Dali nám možnosť podať projekt na modernizáciu školy. Tak som si povedal, že naša škola by sa mala do toho projektu určite zapojiť.

T: Čo bolo najväčším impulzom na renováciu tohto poschodia?

Výzva ministerstva školstva venovaná školám, ktoré sú aktívne a ktoré chcú zmeniť prostredie školy. Keď sa táto výzva stala aktuálnou, bolo logické ju využiť.

T: Bude modernizácia pokračovať aj na iných poschodiach?

Ostatné podlažia priebežne rekonštruujeme. Cieľom je, aby sme zrekonštruovali celú školu. Najväčšou výzvou bude druhé poschodie.

T: Čo v budúcnosti plánujete obnoviť?

Práve stredné podlažie pre druhostupniarov. Na tomto poschodí sú zničené podlahy, celé prostredie je také fádne, ťažkopádne, studené, tmavé. Jednoznačne to tam treba oživiť, aby ste sa v škole všetci cítili dobre.

T: Myslíte si, že to oživenie povzbudí žiakov?

Jednoznačne áno.

T: Aj ja si myslím, že táto modernizácia školy umožní nielen žiakom, ale aj pedagógom lepšie sa rozvíjať.

Aj 2. poschodie sa bude opravovať, tam plánujeme vytvoriť „kútik“. Nebude sa to dať urobiť všade, lebo podlažie je priechodné. Na 1. poschodí zase toľko nevieme urobiť ako na najvyššom poschodí, ale chceli by sme sa k tomu priblížiť.

T: Veľmi pekne Vám ďakujem za Váš čas a odpovede.

Ja ďakujem veľmi pekne za tento rozhovor o modernizácii školy a snád nabadúce.

Tobias K., 8.C

ROZHOVOR

s pani psychologičkou

Vedenie rozhovoru patrí k základným nástrojom práce psychológa. Psychologická práca sa zvykne označovať aj ako liečba pomocou slova. Ku skutočnému porozumeniu môže dôjsť len v tom prípade, že vo vzťahu medzi psychológom a klientom nastane dialóg. Psychologický rozhovor potrebuje určitý čas, najčastejšie býva v trvaní do päťdesiat minút. To vytvára zvýšené nároky na pozornosť, pamäť psychológa, ale aj schopnosť udržať rozhovor. Byť psychológom je celoživotným poslaním. Pomáhanie predstavuje zmysluplnú činnosť. Dohovoriť sa s klientom, ktorý prichádza v neľahkej situácii, má trápenie a starosti, nie je jednoduché. Pokiaľ je týmto klientom najviac dieťa, je veľmi jednoduché dostať sa do situácie, keď nebudeme vedieť čo ďalej, alebo ako prekonať komunikačnú bariéru. Tak sme sa rozhodli s Rebekou Semanovou urobiť rozhovor s našou pani psychologičkou Mgr. Jeannette Javorskou.

Čo by ste zmenili na svojej práci?

Túžim po tom, aby sme všetci dospeli do bodu kedy pochopíme, že premeniť problém na silu človeka môžeme len vzájomným načúvaním, túžbou porozumieť životu a uznaním, že i nový pohľad, ktorý prináša psychológ môže zmeniť ten, s ktorým sem prišiel. V mojej práci sa totiž stáva, že občas stretávam ľudí, ktorí majú problém vypočúť si moje závery a viesť tak rozumný dialóg napriek tomu, že častokrát o moju pomoc sami požiadajú.

2. Ako by ste reagovali, keby Vám žiaci klamali?

Lož má krátke nohy. A nielenže nás vždy dobehne, ale je zbytočná, nikam nevedie a udržiava nás v toxicite voči sebe i voči ostatným. Naše telo má však vlastnú reč, ktorú náš jazyk, nech sa akokoľvek presvedčivo snaží, nikdy neoklame. Ak si teda všimnem, že žiak nerozpráva pravdu, podporím ho k úprimnosti vo vyjadrení sa. U mňa má každý človek možnosť a plné právo povedať čokoľvek, čo vníma za správne a môže plne očakávať, že jeho názor bude u mňa v bezpečí. Ak sa však napriek mojím slovám odhodlá človek ďalej klamať, nevyvraciam mu jeho pravdu. Vždy ale verím, že je len otázkou času, kedy sa rozhodne prísť opäť, s rozhodnutím žiť duševne zdravý a vedomý život, život v pravde.

3. Ste spokojná so svojou prácou?

Áno, som a veľmi. Môj životný príbeh je však stotožnením toho, že ak sa cez všetko zlé snažíte žiť život v pravde, dovedie vás tam, kde budete šťastní. A že čeliť pravde niekedy bolí vám asi nemusím vysvetľovať. Ale bez bolesti niet pochopenia. Poznáte to, že vo všetko zlom je niečo dobré a naopak. Žiť v pravde neznamena nedopúšťať sa chýb. Byť človekom prináša jednoducho trápenia, z ktorých ak sa poučíme, rastieme k lepším verziám seba samých. A to je krásne. Na živote i na psychológii.

4. Prečo ste si vybrali práve psychológiu?

Nevybrala som ju. Aj keď som sa veľmi hľadala a ešte viac túžila nájsť, myslela som, že umenie a tanec bude mojou životnou cestou viac, ako čokoľvek iné. Časom som si však postupne priznávala, že v tanci by som bola skôr či neskôr nešťastná a i to napriek vášni a láske, ktorú som v tejto forme seba vyjadrenia cítila. A ako to len vtedy bolelo, opustiť vlastné sny a predstavy. Dnes však viem, že smútok, ktorý som cítila bol v poriadku. Dovedol ma sem, na miesto, kým som dnes.

5. Aký bol Váš najväčší detsky sen?

Mala som totiž to šťastie, že som mohla snívať koľko som len chcela. Spomínam si však, že som ako malá chcela byť módnou návrhárkou. Organizovala som takmer každú nedeľu módnou prehliadky celej rodine u babky doma. Šila som z látok, ktoré ako šička babka doma skladovala v skrini a obliekala som do mojich modelov sestru a sesternicu. Spievala som, hrala, tancovala a organizovala. Neskôr, keď som bola staršia, túžila som byť vyšetrovateľkou. Odoberala som otlacky, skúmala ich pod detským mikroskopom a všetko som usilovne zaznamenávala. Vnímam, že rola psychológa má s rolou detektíva viaceré zaujímavé podrobnosti...

6. Stalo sa niekedy, že Vás nejaký príbeh dojal?

Keďže som citlivý a empatický človek, občas sa mi vtlačia slzy do očí. Sú totiž príbehy a skutočnosti, ktoré ako psychológ zistíte, že sa nedejú iba vo filmoch. Či už tie pozitívne alebo tie odstrašujúce.

7. Je konkrétny problém na našej škole, ktorý by ste chceli riešiť so žiakmi?

Tém, ktoré by psychológ na našej škole mohol riešiť je mnoho. Je však dôležité, aby dokázal psychológ rozumne rozdeliť svoju energiu tak, aby nestrácala jeho práca zmysel i efekt. Bežne sa teda riadim pravidlom v zmysle unášania sa aktuálnym dňom a potrebami školy, čo pri tisícke ľudí, ktorí vás môžu denne osloviť, nie je teda žiadna nuda. Napriek mnohým inšpiráciám, ktoré mi dennodenne skrsnú v hlave, vnímam jasne čo vyplynie z mojej vášne a čo je naopak potrebné a dôležité. Všetko s čím sa vo svojej pracovni stretávam sa totiž vzájomne prelína a spolu súvisí. Žiaci však často riešia problémy vo vzťahoch v triede, vo vzťahoch s rodičmi, mávajú strach a úzkosť z rôznych situácií. Treba dokázať pochopiť a načúvať i potrebám a hraniciam druhého človeka v mojej blízkosti.

5 NÁPADOV

ako si poradiť so stresom

Existuje mnoho spôsobov a techník, ktoré môžeme využiť vtedy, keď sa necítíme dobre. Pravidelným praktizovaným týchto techník však môžeme rýchlejšie a kvalitnejšie pracovať so svojimi emóciami a v ťažkých situáciách sa tak dokážeme rozumne upokojiť.

Pozitívne vibrácie

Nájdite si vhodný priestor, postavte sa a trochu sa rozkročte. Ruky nechajte voľne visieť, dlane nech smerujú smerom k telu. V momente, kedy sa cítite byť pripravený, začnite triasť rukami. Po 10 sekundách tempo zrýchlite. Celá polovica tela by mala vibrovať pohybom min. 30 sekúnd. Aj takéto úplne jednoduché cvičenie predstavuje spôsob, ako odbúrať napätie a cítiť sa opäť lepšie.

1

Pohybom k upokojeniu

Táto technika prepája prácu človeka s dychom a telom, vedie nás k ľahkosti a upokojeniu. Zároveň posilňuje dýchacie cesty, znižuje stres a zároveň slúži k uvoľneniu chrbtového svalstva. Postup je nasledovný: zdvihnite ľavú ruku nad hlavu a urobte úklon smerom doprava. Nadýchnite sa, zadržte dych min. na 5 sekúnd a vydýchnite. Opakujte 3x a vráťte sa do vzpriameného postoja. Následne zdvihnite pravú ruku a ukloňte sa doľava. Nadýchnite sa, zadržte dych min. na 5 sekúnd a opäť vydýchnite. Opakujte 3x. Celé cvičenie opakujte minimálne 5x

2

Vítazný pokrik

Toto cvičenie pomáha obnovovať vlastné duševné zdroje. Prepájame pri ňom pohyb a verbálny prejav, čím pomáhame uvoľniť v tele nahromadený stres. Postavte sa pri tomto cvičení do voľného priestoru. Akonáhle sa cítite byť pripravený, klaknite si a zakričte nahlas „eeeej“. S hlasným „aaaaj“ sa opäť postavte. Opakujte koľko chcete podľa toho, ako sa cítite.

3

Upokojujúca hudba

Hudba sa po stáročia používala na upokojenie a zlepšenie zdravia človeka. My však v dnešnej internetovej dobe máme tú výhodu, že existuje mnoho dostupných playlistov a piesní na YouTube či Spotify, ktoré cielia na to, aby nás ich rytmus a zvuky upokojili. Pustite si takúto hudbu, keď cítite napätie alebo pokojne a vtedy, keď robíte niečo, čo vás baví, napr. kreslenie, upratovanie alebo zaspávanie. Ostanete prekvapený, aké priaznivé účinky na vaše duševné zdravie môže takáto jednoduchá aktivita mať.

4

Sústredené dýchanie

Aktivuje náš parasympatický nervový systém, ktorý je úzko prepojený s pokojným a zdravým prežívaním človeka. Technika sústredného dýchania, pri ktorej sa snažíme odsunúť myšlienky, ktoré v našej hlave vznikajú od pozadia, aby sme sa vrátili vždy naspäť k svojmu neriadenejmu a pokojnému dychu, sa nazýva aj metóda všímavosti. Poďme sa odvrátiť od zbytočných myšlienok, ktoré nesúvisia s tým čo sa deje TU A TERAZ a ktoré v nás môžu spôsobovať zbytočnú úzkosť, strach a napätie. Ak by pre vás bolo zložité sústrediť sa iba na dych a opúšťať tak akékoľvek myšlienky, existuje tiež viac

Autorky: Janka Š.
a Rebeka S., 5.D

5

Najlepší učiteľ v roku 2022

Rozhovor s pani učiteľkou Mgr. Júliou Slivovou, ktorá bola žiakmi zvolená za najlepšieho učiteľa na škole. Hlasovanie prebehlo prostredníctvom online ankety, kde sa mohli zapojiť všetci žiaci druhého stupňa.

1. Koľko rokov pôsobíte na škole?

Na škole pôsobím od roku 2015.

2. Aké predmety vyučujete? (pre tých, ktorí vás nepoznajú)

Na škole učím prevažne biológiu, geografiu a anglický jazyk.

3. Baví Vás Vaše povolanie?

Zatiaľ áno.

4. Na akej škole ste študovali?

Študovala som na Prešovskej univerzite na Fakulte humanitárnych a prírodných vied.

5. Aký predmet bol Váš obľúbený predmet na základnej škole?

Pravdou je, že na základnej škole som mala v obľube všetky predmety.

6. Aké vlastnosti si na študentoch ceníte?

Úprimnosť.

7. Aký prístup alebo stratégiu používate na učenie nového učiva?

Veľmi často využívam prepájanie učiva s každodenným životom a jeho praktickým využitím.

8. Aká je najlepšia/ najčastejšia rada akú ste dostali od iných učiteľov?

„Najprv rodina a potom práca“

9. Aký by mal byť podľa Vás dobrý učiteľ?

Podľa mňa by mal byť rozvážny, trpezlivý a empatický.

10. Aké sú výhody alebo príjemné stránky učiteľského povolania?

Jednoznačne dvojmesačná „pauza“. Ďalšou výhodou je neustály kontakt s mladými ľuďmi.

11. Prekvapilo Vás, že žiaci hlasovali za Vás ako za najlepšieho učiteľa?

Áno, prekvapilo, aj keď si osobne myslím, že každý učiteľ je v niečom naj.

OSOBNÉ OTÁZKY

Čím ste chceli byť keď ste boli dieťa?

V detstve som chcela byť zdravotnou sestrou, predavačkou, letuškou...

Ak by ste chceli zmeniť povolanie, kým by ste boli?

Bavilo by ma pracovať v oblasti výskumu alebo ochrany prírody.

Prečo ste sa rozhodli stať učiteľkou?

K tomuto povolaniu ma priviedli viaceré životné okolnosti.

Čo by ste poradili študentom, ktorí sa chcú stať učiteľmi?

Aby si to ešte raz dobre premysleli.

Akú radu by ste dali novým učiteľom?

Aby svoju prácu vykonávali s láskou a svedomito.

Aký žáner filmov alebo hudby máte radi?

Najradšej mám dokumentárne filmy a relaxačnú hudbu.

Čo je najlepšou vecou, aká sa Vám v živote stala?

Určite moja rodina a miesto, kde som sa narodila.

Autorky: Daniela H. a Lucia D., 9.B

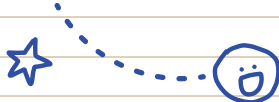
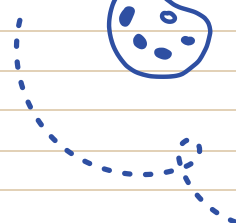
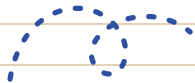
A B

C

1

02.

EKOLÓGIA

1

Najrýchlejší vták

SOKOL

• pri love koristi dokáže letieť rýchlosťou až 250km/h

Najmenší vták

KRÁLIK ZLATOHLAVÝ

• jeho hmotnosť je len 5–7g a jeho dĺžka tela je 7cm

Najväčší mäsožravec

MEDVEĎ HNEDÝ

• dospelý samec môže dosiahnuť výšku viac ako 2 metre a môže vážiť až do 350kg

Najväčšia jašterica

JAŠTERICA ZELENÁ

• na našom území dosahuje najsevernejšiu hranicu rozšírenia
• meria do 40 cm

Najmenšia sova

KUVIČOK VRABČÍ

• jeho celková dĺžka tela je asi 20cm
• nájdeme ho najmä v ihličnatých lesoch

Najväčšia mačkovitá šelma

RYSOSTROVID

• rys nie je len najväčšou mačkovitou šelmou u nás, ale aj v Európe
• aktívny je najmä v noci a za súmraku

NAJ ZVIERATÁ

RECYKLÁCIA

JE JEDNÝM Z **NAJLEPŠÍCH**
SPÔSOBOV AKO PRISPIEŤ K
OCHRANE NAŠEJ PRÍRODY

V SÚČASNOSTI MNOŽSTVO ODPADU NARASTÁ VEĽKOU RÝCHLOSŤOU

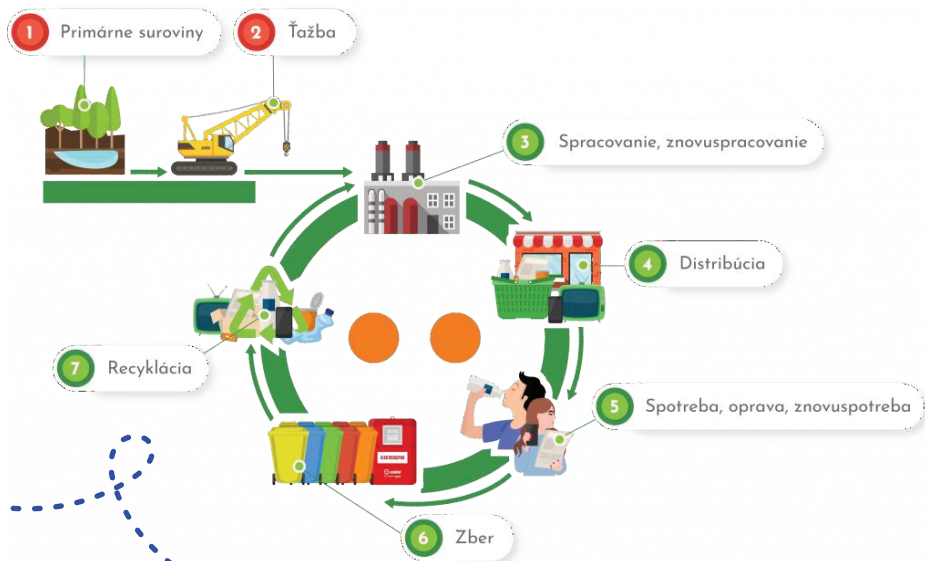
RECYKLÁCIA ZNIŽUJE SKLÁDKOVANIE

•recyklovateľné materiály sa dajú opätovne používať,
ale ak ich niekto vyhodí do koša, väčšinou skončia na skládkach

•na Slovensku máme asi
100 legálnych a až **6000** nelegálnych skládok

PRIEBEH RECYKLÁCIE

Na našej škole
môžete

RECYKLOVAŤ

- staré použité batérie
- nefunkčné elektrospotrebiče
- staré mobily
- papier
- sklo
- plast

ZUZANA Š., 7.B

A B

C

1

03.

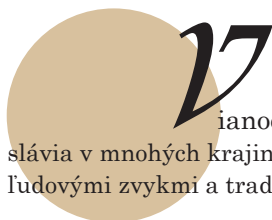
ZVYKY A TRADÍCIE

1

Vianočné zvyky a tradície

Vianoce. Tieto najväčšie a najkrajšie kresťanské sviatky v roku sa slávia v mnohých krajinách po celom svete. Vianoce sú spojené s rozmanitými ľudovými zvykmi a tradíciami.

Advent, čas príprav a očakávaní

Na roaráty sme ešte za tmy chodievali, za dňa cesnakom dvere natierali, pred večerou maškare po dedine chodievali.

Stridžie dni

Dni Martina, Kataríny a Mikuláša sa nazývali stridžie dni.

Na západnom a južnom Slovensku sa **11. novembra** oslavoval sviatok svätého Martina. V ten deň sa piekli husi a martinské rožky. S dňom Martina boli spojené predpovede počasia, napríklad „*Na Martina medveď líha*“ alebo „*ak príde Martin na bielom koni, metelica metelicu honí.*“

V deň svätej Kataríny, 25. novembra,

sa všetky zábavy a hodovania skončili. Nastal čas adventu – štvortýždňového obdobia príprav na najradostnejší sviatok roka, Božie narodenie.

Aj v tomto predvianočnom období sa však udržiavali rozličné zvyky.

Najskôr to bola **mikulášska obchôdzka**.

Konala sa 6. decembra na počesť svätého Mikuláša. Tento svätec bol známy svojou dobrotou a spravodlivosťou. Človek zamaskovaný za Mikuláša, s bielou bradou, biskupskou čiapkou a dlhou zahnutou palicou (berlou) chodil niekedy sám, inokedy sprevádzaný čertom aj anjelom po domoch, kde mali malé deti. Skúšal ich či sa vedia pomodliť a rodičov sa pýtal, či poslúchajú. Ak boli deti dobré, dostali sladkosti, keď neposlúchali, dostali uhlie alebo zemiak a museli odprosiť.

Lucie

Na západnom Slovensku bol rozšírený zvyk v podvečer sviatku svätej Lucie, ktorý bol **13. decembra**, chodenia tzv. **Luciek**.

Dievčatá sa zahalili do bielej plachty, zamúčili si tváre a zobrali si do ruky husie krídla. V tichosti vchádzali do domov a mávaním krídel vymetali kúty, akoby čistili domácnosť od všetkého zlého.

Pár dní po tomto sviatku sa už piekli oblátky, ktoré nesmeli chýbať na štedrovečernej hostine. Zvyčajne ich robili miestni učitelia pomocou železnej formy. Učiteľ najskôr poslal deti do domov po múku.

Vtedy si spievali: *„Hej gazdinky statočné, idú sviatky vianočné. Dajte žitka na oblátky, už idú vianočné sviatky.“*

Hotové oblátky deti roznášali po domoch dva-tri dni pred Vianocami. Za pečenie dostal učiteľ od ľuďí potraviny a peniaze.

Najbohatšie zvyky sa dodržiavali na **Štedrý deň 24. decembra**. Od skorého rána sa pripravovali jedlá na štedrovečernú večeru a chystala sa izba, kde sa večera podávala. Pod stôl položili železné predmety, ktoré mali rodine zaistiť pevné zdravie. Niekde nohy stola obtočili železnou reťazou, aby rodina držala pokope. Pod obrus alebo pod stôl sa dalo trochu slamy alebo sena, semená pestovaných plodín alebo miska s vyklíčeným obilím. Na východnom Slovensku doniesol gazda do izby celý snop obilia. Postavil ho na lavicu pri stole a celú izbu pokryl slamou. Všetky tieto zvyky mali gazdovstvu privodiť dobrú úrodu na poliach.

Pýtate sa kde bol **vianočný stromček**? Pred sto rokmi ho mávali len rodiny v mestách, no na dedinách zriedka. A keď ho tam aj mali, zvyčajne visel zo stropu a bolo zdobený iba červenými jablčkami, orechmi.

Štedrá večera 24. december

Samotná štedrá večera mala byť u katolíkov ešte pôstna, teda bez mäsa, no bývala bohatá, zvyčajne mala až sedem či deväť chodov. Jedli sa oblátky s medom, niekedy aj dve polievky kyslej kapusty a z fazule, zo šošovice či z hrachu, rezance s makom alebo pirohy. Tradičné bolo drobné pečivo poliate medom a posypané s makom alebo tvarohom, nazývané **opekance**, **bobal'ky**, **púčky**. Na stole nesmeli chýbať koláče nazývané **štedrák**, **kračun**, **baba** alebo **beluš**, ako aj jablká, vlašské orechy, lieskovce či sušené slivky. Pre deti sa na pitie uvaril odvar zo sušeného ovocia. Ryby, ktoré sa dnes podávajú najčastejšie, sa jedli najmä v mestských rodinách.

BETLEHEMCI (po štedrej večeri) ☆

Len čo bolo po večeri, nastal po dedinách čulý ruch. Mládež a pastieri pod oknami domov spievali koledy o narodení Ježiška. A po domoch chodili aj betlehemci. Boli to skupiny chlapcov alebo mládencov, ktorí v domoch predvádzali ľudovú hru. Niesli drevený betlehem, znázorňujúci maštaluku, v akej sa narodil Ježiško v Betleheme. Za svoje vystúpenie dostali odmenu v podobe koláčov a niekedy aj peňazí. Štedrý deň sa končil návštevou kostola na polnočnej omši. Po nej sa mohlo jesť už aj mäso, klobásy aj iné pochúťky, na ktoré sa ľudia po pôstnom dni veľmi tešili.

Oslavy spojené so zvykmi a s hostinami mali dve podoby.

Prvé sa viazali na radostné udalosti v rodine.

Napríklad: **svadba, narodenie a krst dieťaťa.**

Druhé boli spojené so sviatkami, ktoré sa každoročne opakujú.

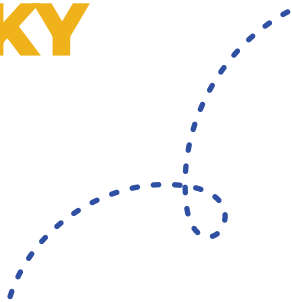
Napríklad: **Vianoce, Veľká Noc či hody.**

Zdroj: Z knihy „Ako sa kedysi oslavovalo“

Vypracovala: Natália R., 4.A

JESENNÉ ZVYKY A TRADÍCIE NA SLOVENSKU

Koncom septembra začína v našich podmienkach obdobie jesene. Jeseň predstavovala pre ľudí mimoriadne dôležitú časť roka.

Typickou *jesennou zvyklosťou* je slávenie konca žatvy – ľudovo nazvané aj **dožinky**. Vo všeobecnosti sa ale zvykli v deň poslednej žatvy zväzovať a ozdobovať posledné snopy obilia.

Vili sa ozdobné vence, ktoré sa ozdobovali dekoráciami či kvetmi, ktoré sa potom odovzdávali za sprievodu hudby, spevu a tanca gazdom, ktorí za odmenu ich pozývali hodom.

S jeseňou sa spája aj tradičné **vinobranie**. Pre vinárov je toto obdobie vrcholom roka, nakoľko sa konečne dočkajú zaslúženého ovocia po tvrdej práci.

Zaujímavým zvykom popri oberaní úrody bolo vytvorenie vaty na konci vinice, kde si počas prestávky mohli oberačia oberačky opieť chlebík či slaninu.

Po poslednej oberačke sa zvykol vyzdobiť voz, alebo si domáci ozdobovali svoje domovy konárkami s hroznom.

Medzi slovenské tradície v minulosti patrilo tzv. **rukovanie**. Šlo o verbovanie a prijímanie mladých chlapcov medzi regrútov, ktorí sa tak dostali do vojenskej služby. Chlapci, ktorí sa tak rozhodli, si vyzdobili klobúky farebnými stužkami a spolu sa vybrali v sprievode na čele s richtárom cez dedinu. Nechýbal spev a tanec.

Richtár nových chlapcov – regrútov zvykol pozývať do krčmy na hostinu. Na rozlúčku pred ich odchodom neraz dostali od rodiny či svojich milých dary. Napríklad fľašku pálenky, vyšívané košielky či konárik rozmarínu.

Slávnosťou podobnou Dožinkám je tzv. **mitrovanie**. Ide o oslavu ukončenia hospodárskych prác a príchodu oviec z celoročnej paše. Dnes je to už tento zvyk skôr ojedinelým. Mitrovanie realizoval zväčša bača, ktorý so svojimi valachmi chodil od domu k domu. Spolu spievalia vinšovali obyvateľom, s ktorými sa hostili a slávil.

Populárnymi jesennými slávnosťami sú aj dodnes rozhodne tzv. **hody**. Šlo o oslavy na počesť úrodného roka. Boli akousi bodkou za poľnohospodárskym rokom.

Pre tieto hodovačky bolo charakteristické stretávanie sa rodín susedov, priateľov, známych pri jednom stole, kde sa spolu oddal bujarým oslavám.

Tieto slávnosti môžeme poznať aj pod názvom **Karmeš** či **Odpust**. Hody boli pre ľud veľmi obľúbenými a významnými udalosťami.

S nastupujúcim novembrom k nám každý rok prichádza čas, počas ktorého oslavujeme dva mimoriadne významné sviatky. Je to **Sviatok všetkých svätých** a **Pamiatka zosnulých**. Počas týchto sviatkov spomíname nielen na našich svätcov, ale aj na našich zosnulých. Ich cieľom je uctiť si tých, ktorí tu už nemôžu byť s nami. Medzi klasické dušičkové obrady je kladenie vyzdobených vencov nahroby a pálenie sviečok.

V niektorých obciach na **Spiši** zas kolovala povera, že za každého zosnulého z rodiny je potrebné odovzdať kostolu časť česaného ľanu, ktorý im mal zabezpečiť vykúpenie. Súčasťou slávností boli aj spoločné omše či posväcovanie hrobov.

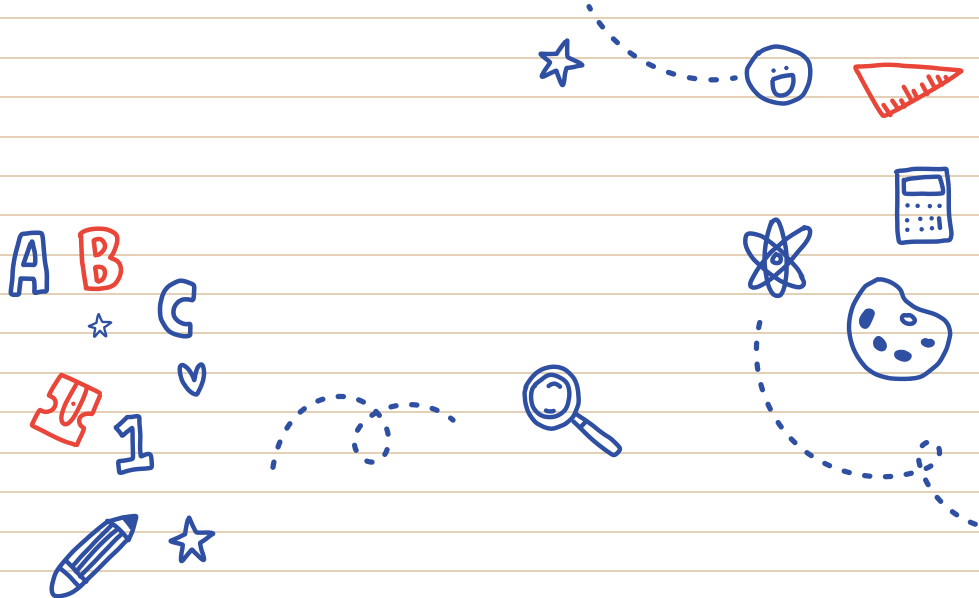
AUTOR: Margaréta J., 4.A.

OBRÁZKY: google

ZDROJE: BOSÁK, M. -BOSÁK, R. :Zvyky a tradície na Slovensku. Prešov: Spoločnosť Michala-Bosáka.2006,235s.ISBN 080-8073-398-8.

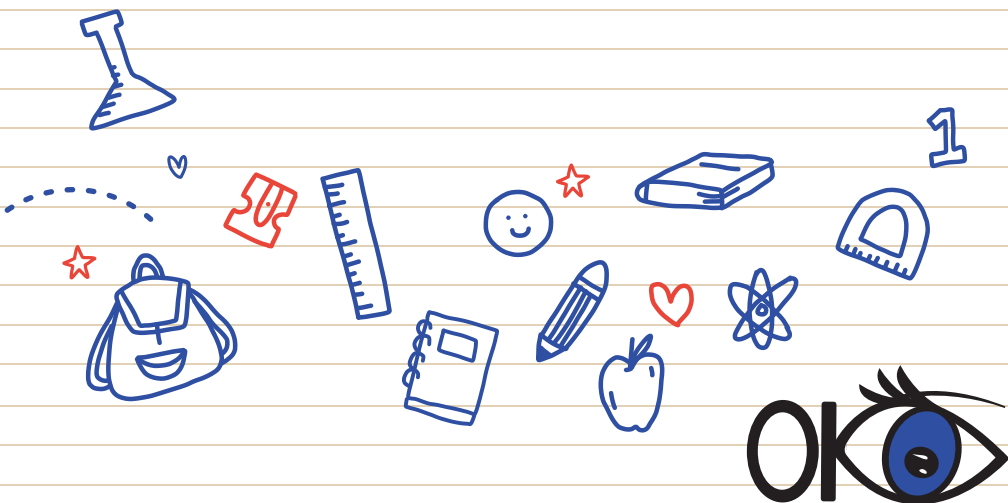
MAJLING, V. : U nás také obyčaj (Slovenské ľudové tradície). Brno: ComputerPress,a.s. 2007,204 s.ISBN978-80-251-1809-2

<https://stromzivota.sk>

04.

AJ MY VERÍME

MISIA v Peru

V mesiaci september sa žiaci piatych ročníkov počas hodiny náboženskej výchovy zúčastnili na besede s rehoľnou sestrou a misionárkou **Jarmilou Vašičkovou**, ktorá pochádza zo Spišskej Novej Vsi a bola žiačkou našej školy. Počas stretnutia rozprávala o svojom osemročnom pôsobení na misiách v Peru, kde pracovala v misijnom centre ako dobrovoľníčka. Poslaním dobrovoľníkov bolo starať sa o opustené deti, vzdelávať ich, pomáhať rodinám v núdzi, vyučovať náboženskú výchovu, ohlasovať Evanjelium.

Pútavé rozprávanie a prezentácia sestry misionárky nám pomohlo viac spoznať túto krajinu, jej prírodné krásy, zvyky, tradície, kultúru a prežívanie viery. Z rozprávania nás zaujalo: žiaci v Peru chodili do školy v uniformách, ich častým dopravným prostriedkom boli plte, mnohé deti si museli na vzdelanie zarábať. Práca misionára vyžaduje predovšetkým nezištnú lásku k ľuďom, ochotu obetovať sa, pomôcť a poslúžiť druhým. Tento príklad aj nás pobáda byť viac otvorenými na potreby blížnych.

Mgr. Mária Žukovská, žiaci 5.A triedy

SVIEČKA ZA NENARODENÉ DETI

02.11.2022

2. november je deň Pamiatky zosnulých, ale tak tiež si v tento deň spomíname na deti, ktoré sa nemohli narodiť. Sviečka za nenarodené deti je pietnou a modlitebnou akciou, ktorú iniciujú organizácie združené vo Fóre života.

Hlavnou myšlienkou projektu je spojiť spomienku na zosnulých so spomienkou na deti, ktoré sa nemohli narodiť.

Do projektu je možné sa zapojiť viacerými spôsobmi. Druhého novembra sa môžu veriaci spojiť v modlitbe pri sviečkach na úmysel ochrany života. Vhodné miesta na modlitbu sú pamätníky nenarodeným, cintoríny, kríže, kostoly alebo rodinné prostredie. Pri tejto príležitosti bola vydaná aj osobitná modlitba

– **MODLITBA O ÚCTU K ŽIVOTU.**

Spomienku na nenarodené deti je možné vyjadriť večer **2. novembra** aj umiestnením horiacich sviečok do okien našich domovov alebo pietnym stíšením.

Ako sa zapojila naša škola?

Tento rok v našej škole bola kampaň Sviečka za nenarodené deti spropagovaná nástenkou vo vestibule školy.

Možnosť modliť sa za nenarodené deti spoločne pri kríži rímsko-katolíckeho kostola Nanebovzatia Panny Márie v SNV sa dostalo žiakom 7.B triedy. Úctu k životu sme vyjadrili spoločnou modlitbou. Žiaci 5.B a 7.D triedy sa zjednotili v čase od 20.00 – 21.00 hodiny

v oknách svojich domovov. Na tento deň mali prichystanú modlitbu za život,

MODLITBA ZA ŽIVOT

„Pane, chválime Ťa, že si nás utvoril tak zázračne. Tvoje oči nás videli, keď sme ešte neboli stvárnení a v tvojej knihe boli zapísané všetky naše dni, hoci len pomyselné, lebo sme ešte ani jeden neprežili.

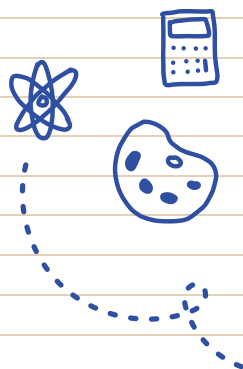
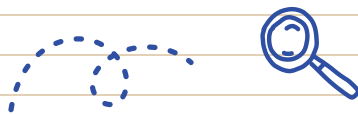
Ďakujeme Ti za život samotný, lebo ten je pre nás najväčším darom.

Ďakujeme za našich rodičov, ktorí sa rozhodli pre náš život a prosíme Ťa, aby sa rovnako rozhodli všetci aj napriek ťažkostiam a tlaku, ktorý im to rozhodnutie nerobí ľahším.

Ďakujeme Ti, Pane, za lekárov a všetkých ľudí, ktorí zachraňujú životy tých, ktorí si ich sami nemôžu zachrániť.

Panna Mária, Matka Božia a naša Matka, prihováraj sa za nás u svojho Syna, aby vyslyšal naše prosby, ktoré predkladáme v tejto modlitbe.

05.

JAZYKOVÉ OKIENKO

1

SVETOVÉ JAZYKY

NAJŤAŽŠIE JAZYKY NA SVETE

poradie	JAZYK
1.	<u>Mandarínčina</u>
2.	Arabčina
3.	Japončina
4.	Maďarčina
5.	Kórejčina
6.	Fínčina
7.	Baskičtina
8.	<u>Navaština</u>
9.	Islandčina
10.	Poľština

Najpoužívanejšie jazyky na svete

Čínština – rodení hovoriaci: 1,3miliardy.

Španielčina – rodení hovoriaci: 460 miliónov.

Angličtina – rodení hovoriaci: 379 miliónov

Hindčina – rodení hovoriaci: 341 miliónov.

Arabčina – rodení hovoriaci: 319 miliónov.

Bengálčina – rodení hovoriaci: 250 miliónov.

Portugalčina – rodení hovoriaci: 221 miliónov.

Ruština – rodení hovoriaci: 154 miliónov.

Japončina – rodení hovoriaci: 128 miliónov.

Lahandčina – rodení hovoriaci: 119 miliónov

Zopár úloh v cudzom jazyku

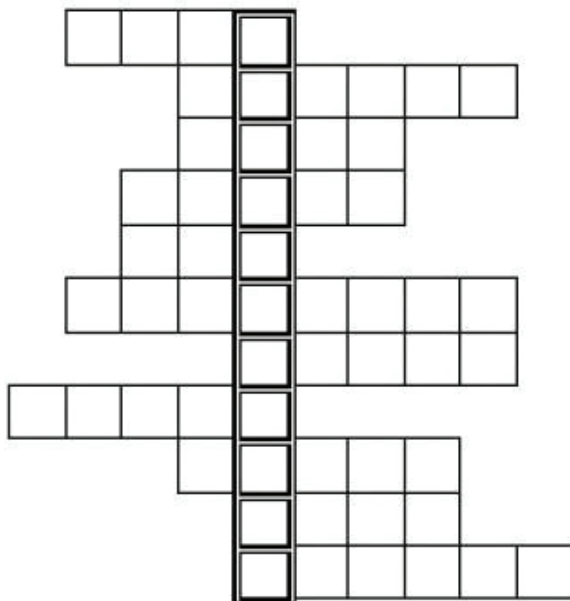
1. Skús si poskladať svoje meno v azbuke!!!

АЗБУКА				
А	а	А	а	а
Б	б	Б	б	б
В	в	В	в	в
Г	г	Г	г	г
Д	д	Д	д	д
Е	е	Е	е	ě, je
Ё	ё	Ё	ё	jo
Ж	ж	Ж	ж	ž
З	з	З	з	z
И	и	И	и	i
Й	й	Й	й	j
К	к	К	к	k
Л	л	Л	л	l
М	м	М	м	m
Н	н	Н	н	n
О	о	О	о	o
П	п	П	п	p n
Р	р	Р	р	r
С	с	С	с	s
Т	т	Т	т	t m
У	у	У	у	u
Ф	ф	Ф	ф	f
Х	х	Х	х	ch
Ц	ц	Ц	ц	c
Ч	ч	Ч	ч	č
Ш	ш	Ш	ш	š
Щ	щ	Щ	щ	šč
Ъ	ъ	Ъ	ъ	tvrdý znak
Ы	ы	Ы	ы	y
Ь	ь	Ь	ь	měkký znak
Э	э	Э	э	e
Ю	ю	Ю	ю	ju
Я	я	Я	я	ja

2.Vyskúšaj tajničku v nemčine

(slová k tajničke: *kind, nicht, vater, haar, tante, werfen, eis, wagen, onkel, geschenk, dusche*)

1. Dieťa
2. Hádzat'
3. Auto
4. Otec
5. Zmrzlina
6. Darček
7. Vlasy
8. Ujo
9. Teta
10. Nie
11. Sprcha

TROCHU

HUMORU

- Janko, rád chodíš do školy?
- *Áno. Aj z nej rád chodím, ale nemám rád, keď tam medzi tým musím zostať.*

- Tato do školy nejdem, tam straší.
- *V škole? A kto?*
- Matikárka a slovenčinárka s písomkou.

Babička upozorňuje svojho vnúčika:

- *Jožko, keď kašeš daj si ruku pred ústa.*
- Babi, neboj sa, mne zuby nevypadnú!

Filipko hovorí Zuzke: „*Ak uhádneš koľko mám vo vrecku cukríkov dám ti všetkých päť.*”

Malá dcérka sa pýta:

- *Mami? A spln to je mesiačik s plnkou?*

Synček ukazuje vysvedčenie a matka mu hovorí:

- No, syn môj, to vysvedčenie nie je najkrajšie!
- *Ale mama,-hovorí syn,-vysvedčenie predsa písal pán učiteľ a nie ja!*

- Filipko, čo je bližšie - Mesiac alebo Amerika?
- *Predsa Mesiac! Ten vidíme každú noc a Ameriku nikdy!*

Dom v plameňoch, otec a syn nemo hľadajú:

- *Myslíš oci, že tá praženica už bude hotová?*

HA

Autor: Patrícia K., 7.C Zdroj:rehot.sk

Európsky deň jazykov

v školskom roku 2022/2023

Európsky deň jazykov každoročne pripadá na **26. septembra**. V rámci Dňa jazykov žiaci nadobudli vedomosti o európskych jazykoch, ich odlišnostiach, ale aj podobnostiach. Boli pripravené prezentácie o rôznych európskych krajinách a ich jazykoch. Tento deň si výnimočne pripomíname aj piesňami v cudzom jazyku, kedy majú žiaci na základe nadobudnutých znalostí uhádnuť, v akom jazyku je daná pieseň. Žiakov veľmi zaujali mapy Európy i sveta, kde mali možnosť sledovať, kde všade sa používa angličtina, ktorú u nás vyučujeme už od prvého ročníka. Žiaci sa dozvedeli, z ktorého európskeho jazyka pochádzajú a ako znejú najdlhšie slová. Riešili sme kvíz o európskych krajinách a rozprávali sa nielen o dôležitosti učenia sa anglického jazyka, ale cudzích jazykov vo všeobecnosti, o tom ako znalosť cudzích jazykov uľahčuje život pri cestovaní, otvára nielen nové pracovné príležitosti, ale aj prispieva k porozumeniu medzi ľuďmi. Veď nie nadarmo sa hovorí: *„Koľko jazykov vieš, toľkokrát si človekom.“*

06. TVORIVÉ OKIENKO

Vianoce

Štedrý večer na
krajinu sadá,
pohoda a láska
do ľudí sa vkladá,
ľudia spievajú
Tichá noc,
keď má nočná
hodina veľkú
moc.
Nočná hodina,
vianočný čas,
všetko je krásne
okolo nás,
všetko sa pekne
ľigoce,
keď po roku
máme opäť
Vianoce. Všetkým
ľuďom dobrej
vôle, požehnané
a veselé.
Krásne Vianoce.

Už sa sype biely sneh,
bude kapor na obed.
Naobed i na večeru
zahráme si vianočnú
hru.

Stromček skoro
vyzdobíme,
pekne ho aj vysvietime,
nech je pekný, čarovný,
dobrú náladu nadelí
čas vianočný.

Darčeky
už pod stromčekom
čakajú,
rozbalíť sa len tak
ľahko nedajú.
Zaslúžiť si ich veru
treba,
inak budeme mať iba
suchý chleba.

Milý úsmev, dobré
srdce,
zasnežené všetky
kopce...
Nech sme všetci šťastní
spolu,
nech nikto nikdy
nemá smolu.

Žiaci 6.B

Keď sneh tíško padá,
počuť detský smiech
i zvláštny smútok
svoj čas žiada.

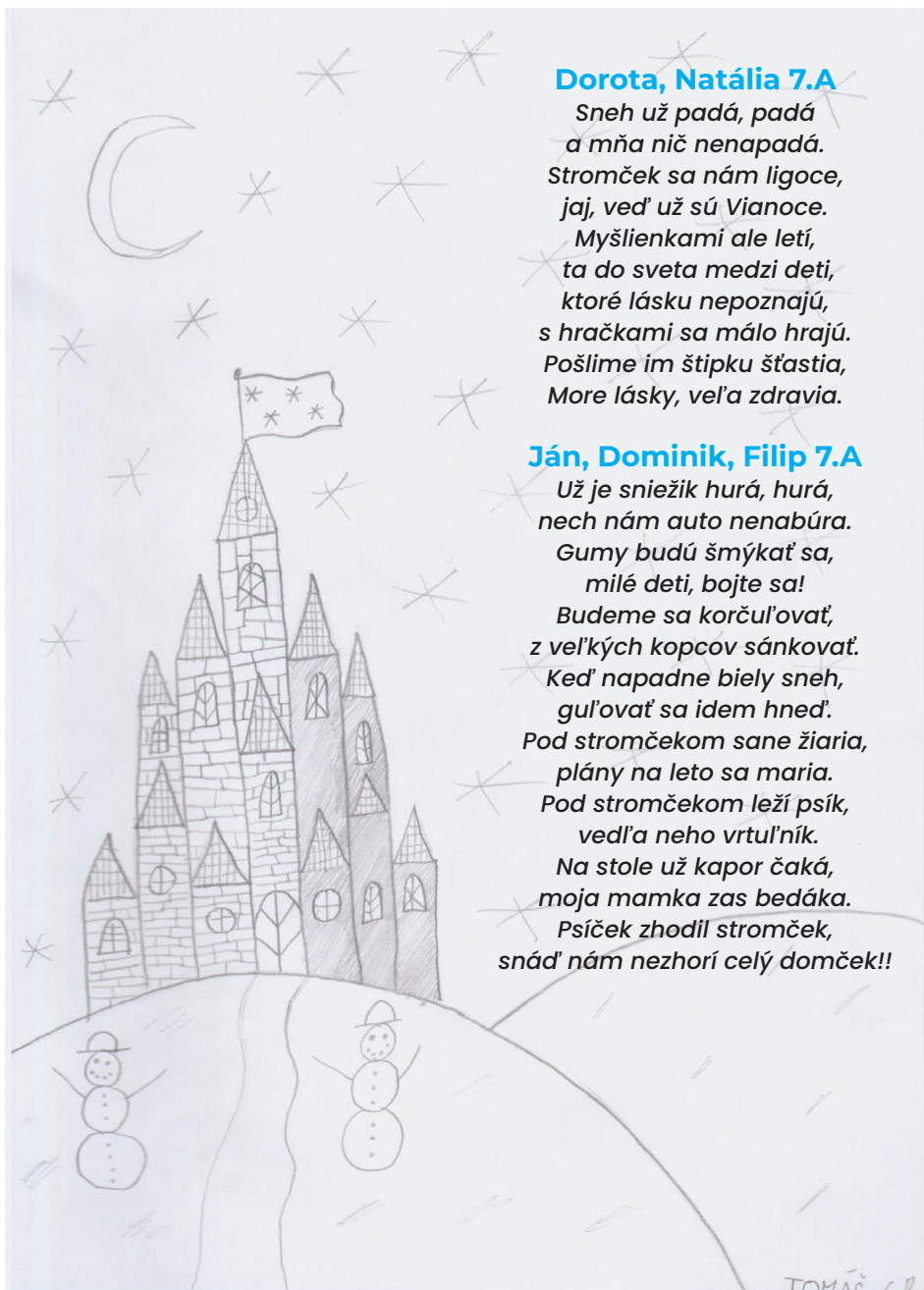
Vzťahy, dary, radosť
hl'adiet na snehulia-
ka, ktorý sa smeje
uhoľ'ným smiechom.

Kapra máme na
stole, čo sa niesol
riekou.
Niektorí myslia iba na
darčeky,
možno aj niekto z
vás.

Nie každý však vie, že
Vianoce sú o tom,
ako spolu trávime
čas

Jakub H., 7.A

Dorota, Natália 7.A

Sneh už padá, padá
a mňa nič nenapadá.
Stromček sa nám ligoce,
jaj, veď už sú Vianoce.
Myšlienkami ale letí,
ta do sveta medzi deti,
ktoré lásku nepoznajú,
s hračkami sa málo hrajú.
Pošlime im štipku šťastia,
More lásky, veľa zdravia.

Ján, Dominik, Filip 7.A

Už je sniežik hurá, hurá,
nech nám auto nenabúra.
Gumy budú šmýkať sa,
milé deti, bojte sa!
Budeme sa korčuľovať,
z veľkých kopcov sánkovať.
Keď napadne biely sneh,
gul'ovať sa idem hneď.
Pod stromčekom sane žiaria,
plány na leto sa maria.
Pod stromčekom leží psík,
vedľa neho vrtuľník.
Na stole už kapor čaká,
moja mamka zas bedáka.
Psíček zhodil stromček,
snáď nám nezhorí celý domček!!

Vianoční škriatkovia

Bola raz chalúpka, v ktorej bývali škriatkovia. Bol začiatok decembra a začínali pracovať. Museli zabaliť veľa darčiekov a prečítať listy pre Ježiška. Škriatok otec sa volal Martin a mama Saša. Ich dvaja synovia sa volali Peťo a Oliver. Dcéry Laura a Olívia. Mali veľa susedov. Bolo ráno a otec Martin musel ísť do práce. Laura a Peťo do škôlky. Mama ostala doma s Oliverom a Olíviou. Lebo boli bábätká. Keď už otec prišiel do práce, čakalo ho tam veľa roboty. Išiel do továrne s hračkami. Všimol si, že sa pásy, na ktorých boli hračky, pokazili. Pýtal sa ostatných, či nevedia čo sa stalo. Musel začať vyrábať hračky sám. Bol už Štedrý deň a všetky deti sa tešili na darčeky, ktoré však neboli hotové. Musel zavolať susedovi i rodinu na pomoc. Nakoniec to krásne stihli doručiť Ježiškovi a on to mohol dať deťom. Bola to veľmi ťažká práca. Nakoniec sa mohli všetci spolu tešiť.

Autor: Sofia J., 3.D

Vianoce u starých rodičov

Ako každý rok, aj teraz pôjdeme na Vianoce ku starkej a ku starkému. Máme pre nich úžasné darčeky. Zväčša im ich kupujem, ale tento rok sme ich vyrobili. Môj brat Mišo im vyrezal čosi z dreva, ale nechce to zatiaľ nikomu ukázať. Vraj by to pokazilo prekvapenie. Ja som im uplietla šaty a pre ich psíka Šharika hračku v tvare kosti. Som zvedavá, čo im prichystali mama s otcom. Vlni sme sa skoro nedostali cez Poprad. Práve tam zúrila mrazivá poľadovica. Išli sme pomaly ako slimáky. Oco každú chvíľu vykukoval z okien, lebo sneh bol taký hustý, že nebolo vidieť na krok. Zrazu pred nami preletel jeleň. Mihol sa v svetle predných svetiel a zmizol. Mama z toho tak myklo, že jej vyletel rúž z ruky. Dodnes z neho máme škvrnu na sedadle. Našťastie sme v zdraví došli ku starým rodičom. Len dedo bol taký hladný, že medzitým zjedol kapra. Tak sme si dali aspoň tú kapustnicu.

Autor: Jakub H., 7.A

LIST

V jeden chladný jesenný večer sedel zronený chlapec na lavičke v parku. Pripadal si zbytočný, nepotrebný a mal pocit, že nikoho nezaujíma. Utápal sa vo svojom smútku. Zrazu mu do lona spadol list. List bol sfarbený do zlatista s jemnými tónmi červenej, oranžovej a žltej. Chlapec si pomyslel: *„Tento list je jeden z miliónov ďalších listov na svete a tak je predsa unikátny a má jedinečné sfarbenie. Rovnako unikátny som aj ja, aj keď si to možno tak často neuvedomujem. Keby nebolo tohto listu, nikdy by som si neuvedomil svoju hodnotu. Rovnako, keby som na svete nebol ja, nemohol by som byť osožný pre tento svet.“* Hneď potom sa plný šťastia rozbehol medzi stromy a pod nohami mu šušťali listy.

Autor: Adela O., 8.B

ÚTEK Z TOHTO SVETA

z tvojho gauča

Milí spolužiaci,

som si istá, že vaši rodičia sa často sťažujú, že ste neustále na svojich mobiloch, počítačoch, alebo inej elektronike. Možno vám aj hovoria, že by ste mali čítať viac. Pri týchto slovách určite hneď vzdycháte, že čítanie je nuda. Ale čo keď ste len nenašli tú správnu knihu? Ja čítam veľa. Možno dokonca viac, ako by som mala. Tak som sa rozhodla, že vám ukážem pár z mojich obľúbených kníh.

Fablehaven – Jedna z najlepších fantasy kníh, aké som kedy čítala. Fantasy knihy sú super, ale ešte lepšie sú, keď tú mágiu skrývajú v každodennom svete, ako napríklad Harry Potter, Percy Jackson (o ktorom budeme rozprávať neskôr) a Čaroles. Čaroles je prvá kniha série **Fablehaven**. Páčilo sa mi hlavne to, ako jej spisovateľ píše Fablehaven ako nejakú fantasy detektívku, čo ma veľmi zaujalo a nemohla som prvú ani druhú knihu položiť dole. Séria má päť častí a zistila som, že vraj aj film aj keď si nie som istá, či už existuje.

Percy Jackson alebo kludne ktorákoľvek kniha od Ricka Riordana je geniálna. Jeho knihy sú ako Harry Potter gréckej mytológie. Percy nie je normálna “hlavnápostava” kníh, akú poznáte.

Tie sú väčšinou takmer dokonalé a ich chyby si všimnete, až keď ťu knihu čítate druhý alebo tretíkrát. Ale Percy je iný. Robí príliš unáhlené rozhodnutia, ktoré môžu byť vinou jeho ADHD, ktorú má kvôli svojmu polobožskému pôvodu. Okrem toho robí hlúpe vtipy vo vážnych situáciách, kvôli ktorým sa čudujem, ako ešte stále môže žiť, aj keď je veľmi málo kníh, kde hlavná postava umrie. Ale čo sa mu musí uznať, jeho plány sú **geniálne** a vie veľmi dobre narábať s mečom, ktorý (na rozdiel od iných postáv v knihách R.R.) zatiaľ nezničila ani nenahradil. Tie ironické poznámky všetkých postáv, nielen Percyho dokonale dopĺňajú tieto trochu vážne knihy.

Jediná vec, ktorú musím kritizovať, je Annabeth. Annabeth je jedna z hlavných postáv, ktorá sa nájde takmer v každej kapitole kníh. Preto by ste očakávali, že o nej budeme veľa vedieť a bude mať dobrý “character development” (rozvoj charakteru). Ale nie. Grover dospel, Nico sa už nehnevá, Thalia je výbušná, Percy... je stále Percy, ale Annabeth sa nijako nezmenila. Aj keď musíme priznať, že bola už dosť vospelá na svoj vek, aj múdra (veď je Aténina dcéra), takže nebolo veľa vecí, ktoré mohla zmeniť. Okrem tohto, Percy Jackson má aj filmovú adaptáciu. V knižnici aj na internete si dokážete nájsť celú R. R. sériu, začínajúcu P. J. a pokračujúcu Bohmi Olympu a Apolónovým pádom.

Nie som si istá, či Magnus Chase je pokračovanie alebo osobitná séria od R.R.

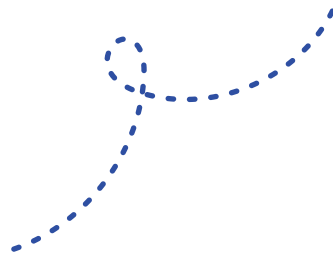
Tak, to by sme mali. V ďalšom čísle sa mi možno podarí opísať viac kníh. Prečítali by ste si aj vy jednu z nich? Máte iné zaujímavé knihy, ktoré by som mala recenzovať?

Ak áno, zašlite svoje podnety na oficiálny e-mail našej redakcie:

skolskycasopis.oko@gmail.com

POZNÁVANIE HUDBY MINULOSTI

Asi viem, čo si myslíte. Stará hudba? To, čo počúvali naše babky a dedkovia? Neviem, počúvala vaša babka Spicegirls? Asi nie, však? Až tak ďaleko do minulosti nejdeme. Okrem toho sa v budúcom čísle pozrieme na inú hudbu ako muzikály a "zlodušskú hudbu". Teraz sa ale zameriame na "normálnu" hudbu.

Take a hint – zaujímavá pesnička, v ktorej sa spieva o nechcených chlapcoch. Táto pieseň zaznela aj v episode seriálu Victorious.

Taylor Swift – je celkom známa interpretka a teraz má nový album, ale poznáte jej staršie albumy? Napríklad 1989 (*Wildest Dreams, Blank Space, Bad Blood, Shake it Off.*), Red (I knew you were trouble, We are never getting), Lover (Paper Rings, You Need To Calm). Moja osobne obľúbená pesnička je Love Story.

Marina – môj obľúbený album od Mariny je Electra heart (Bubblegum Bitch, Radio active, Primadonna), ale ešte sú Love+Fear, Hermit the Frog, a oveľa viac.

Melanie Martinez – môj obľúbený album je Cry Baby (Mad Hatter, Cry Baby, Pity Party, Soap, Carousel, Dollhouse, Tag, your It), ale k tomu sú Cry Baby Colouring-Book, After School, K -12.

Little Mix – táto skupina zanikla niekoľko rokov dozadu, ale myslím si, že tri z nich sa dali znova dokopy. Ich albumy sú Glory Days (Power, Shout Out To My Ex), LM5 (Woman Like Me), Between Us (Sweet Melody, Wings). Okrem toho majú pár pesničiek v albume Anne-MarieTherapy.

A B

C

1

07.

Z DEJÍN NÁŠHO MESTA

1

KPT. JÁN NÁLEPKA

HRDINA SNP

Kapitán Ján Nálepka sa narodil 20. septembra 1912 v Smižanoch. Jeho otec, ktorý bol drevorubač, sa volal Michal Nálepka. Pochádzal z ôsmich detí.

V rokoch 1931–1933 bol členom učiteľského ústavu v Spišskej Novej Vsi. Učí v Dolnej Maríkovej pri Považskej Bystrici, v Bielych Vodách pri Spišskej Novej Vsi a v Stupave.

Bol proti myšlienkam HSL'S (Hlinkovej slovenskej ľudovej strany) a bol veľkým podporovateľom socialistickej strany a ZSSR (Zväz sovietskych socialistických republík).

Upozorňoval ľud na narastajúcu moc fašizmu. Oblúbili si ho aj v RTJ (Robotnícka telocvičná jednota).

Roku 1938 narukoval do slovenskej nacistickej armády, ktorej úlohou bolo kryť nemecký tyl na Ukrajine. Od roku 1942 bol v stálom styku so sovietskymi partizánmi. V noci z 14. na 15. mája 1943 prebehol s nadporučikom Lysákom a poručíkom Petrom k sovietskym partizánom. Keď prešiel k partizánom, dal si meno Rjepkin. Založil **1. československý partizánsky oddiel**. Skúsenosti získal najmä od súdruha Fedorova. Roku 1943 bol poverený oslobodením ukrajinského mesta Ovručie. V Ovrúči ho zasiahlo 16 rán z guľometu a v Ovrúči nakoniec zomrel. Pred smrťou ešte stíhol zvolať túto pamätnú vetu „**Bíte ich, vrahov!**“

Zdroj: brožúra kpt. Ján Nálepka z r. 1954

Minister F. Čatloš udeľuje vyznamenanie por. J. Nálepkevi, 1941

Rodný dom kpt. J. Nálepku v Smižanoch

I.VYZNAMENANIA

- HRDINA ZSSR
- RAD BIELEHO LEVA
- RAD LUDOVÍTA ŠTÚRA – IN MEMORIAM

II. SÚ PO ŇOM POMENOVANÉ

- MESTO NÁLEPKOVO (BÝVALÝ VONDRIŠEL)
- ZŠ KPT. JÁNA NÁLEPKU V STUPAVE
- NÁLEPKOVE VODOPÁDY V SLOVENSKOM RAJI
- PRAMEŇ PITNEJ VODY PRI OBCI MODRA NAD CIROCHOU
- ULICA V MESTSKEJ ČASTI JUNDRO V BRNE
- VO SVOJOM RODNOM DOME MÁ MÚZEUM

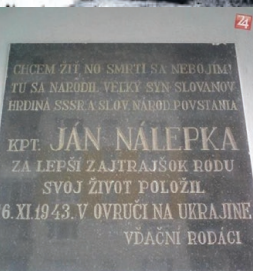
III. V KULTÚRE

- VRÁTIM SA ŽIVÝ(1961)ROMÁN OD MILOŠA KRNA
- 1972 VOJNOVÝ ŽIVOTOPIS FILM ZAJTRA BUDE NESKORO,
RÉŽIA: MARTIN ŤAPÁK, Hlavný hrdina: MILAN KŇAŽKO

- ZDROJ:WIKIPÉDIA
- AUTOR: MICHAL M.,5.A

Ján Nálepka so svojimi žiakmi v Stupave, 1934

Pamätná tabuľa na rodnom dome kpt. J.Nálepku

Plastika Jána Nálepku v Stupave

Pamätná tabuľa na škole kde študoval kpt. J. Nálepka

Socha kpt. J. Nálepku na námestí v Spišskej Novej Vsi

HISTÓRIA SNV

2. SVETOVÁ VOJNA

SNP V SNV

V noci 30. augusta 1944 prišiel z Popradu 11-členný partizánsky oddiel. V ranných bojoch padol strážnik Š. Križák a M. Timko. 31. augusta odletel k Červenej armáde veliteľ letiska M. Guljanovič a Nemcom sa dostali do rúk lietadlá a pohonné hmoty.

4. septembra sa rozpúťali boje o SNV. Najviac odolávala nemeckým útokom od Smižian 80-členná posádka železnice. 5.septembra padol Ing. Ondrej Kožuch významný poľnohospodársky priekopník , po ktorom je pomenovaná naša škola. V bojoch o naše mesto padlo veľa ľudí, preto si vážme ich hrdinskú smrť.

Autor: Michal M., 5.A

•Zdroj: Dejiny SNV s. 383-340 s.454

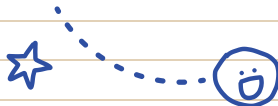
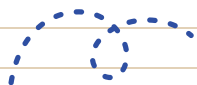

A B

C

1

08.

NAŠI MLADŠÍ

1

Ochutnávka ovocia a zeleniny

ŠKD8

Aká by to bola jeseň v školskom klube bez ochutnávky sladkého ovocia a zeleniny? Deti so zaviazanými očami ochutnávali cesnak, cibuľu či kyslý citrón. Boli to ich obľúbené chute, kde sme sa najviac nasmiali.

Ozdoby na vianočný stromček

ŠKD8

Každoročne na našej škole chystáme s deťmi ozdoby na vianočný stromček. Tento rok sme sa rozhodli, že využijeme prírodný materiál. O tom, že ich výroba ozdôb bavila, svedčia aj krásne výrobky, ktoré deti prichystali.

Od kotúľa k sebadôvere v Iglo Gyme

V mesiaci november sme si dohodli návštevu vo fitness centre, kde sme sa spoločne zabavili a strávili príjemný športový deň. Deti prešli rôznymi gymnastickými zostavami pod vedením trénera. Deťom sme chceli dať možnosť uvoľniť ich nadbytočnú energiu a hravou formou ich postupne naučiť nové veci. Pravidelným cvičením chceme prispieť k zdravému vývinu dieťaťa a vytvoriť tak návyk na pohyb a odbúrať sedavý spôsob života. O tom, že sa deti veľmi zabávali, svedčia aj priložené fotografie. **Bolo super!**

Mgr. Veronika Bačová, ŠKD 4

STREDISKO ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY PRVOSIENKA

Deti z 1. oddelenia v mesiaci november navštívili stredisko environmentálnej výchovy Prvosienka. Pod vedením lektora **Ing. Mateja Pesarčíka** sa deti dozvedeli, ako sa správajú zvieratá v zime, prečo nám na jeseň príroda mení farbu. Po zaujímavej prednáške si zábavnou formou zopakovali, čo sa naučili. Prvosienka je skutočne veľmi príjemný priestor, kde sa deti môžu dozvedieť o zaujímavých témach zážitkovou formou. Témy sa menia počas celého roka, tak neváhajte a poproste pani učiteľkyalebo pani vychovávateľky, aby Vás tam vzali.

Dana Němcová, ŠKD 1

09. ŠPORT

Prvé MS vo futbale sa uskutočnili v roku 1930 a z triumfu sa tešil domáci Uruguaj. Rekord drží tím Brazílie, ktorý sa z víťazstva tešil päťkrát. Celkovo získalo titul osem krajín. Svetový šampionát sa organizuje každé štyri roky a obhajcom titulu z roku 2018 je Francúzsko, ktoré vo finále zdolalo Chorvátsko 4:2. Bronz získalo Belgicko.

Konajú **v Katare**, hostí ich dovedna osem štadiónov v piatich mestách. Finále sa odohrá na **Lusail Iconic Stadium** v meste Lusail.

Šampionát sa uskutoční v termíne od 20. novembra do 18. decembra. Na turnaji štartuje **32 tímov** rozdelených do ôsmich skupín. Postup do vyradovacej fázy si vybojujú dva najlepšie tímy z každej skupiny, ktoré pokračujú osemfinálovými zápasmi.

Katar uspel v hlasovaní o organizáciu MS v konkurencii USA, Kórejskej republiky, Japonska a Austrálie.

Vo finálovom výbere získal 14 hlasov, konkurenčné USA dostali 8.

Autor: MariuszB., 5.B

Zdroj: <https://sportnet.sme.sk/spravy/prehľad-skupiny-zo-tavy-program-stadiony-ms-vo-futbale-2022>

MAJSTROVSTVÁ SVETA 2022.
Základné skupiny

Skupina	Tímy
A	Katar, Nemecko, Argentína, Uruguayo
B	Anglicko, USA, Irán, Wales
C	Argentína, Mexiko, Polsko, Kuvajtsko
D	Francúzsko, Dánsko, Turecko, Austrália
E	Španielsko, Nemecko, Japonsko, Kórea
F	Belgicko, Chorvátsko, Kanada, Maroko
G	Brazília, Švajčiarsko, Kórea, Portugalsko
H	Portugalsko, Argentína, Kórea, Nemecko

SPORTNET Štatistiky a informácie: SofaScore

ERLING HAALAND

ŽIVOTOPIS

celé meno: Erling Braut Haaland

narodeniny: 21.júl2000

výška: 1,95m

pozícia: hrotový útočník

tím: Manchester City

číslo: 9

krajina: Nórsko

Haaland sa narodil v Anglickom Leedsu, pretože jeho otec AlfInge Haaland v tú dobu hral za Leeds United FC.Erling Haland sa stal v rokoch 2020/2021 najlepším strelcom Ligy majstrov UFA.

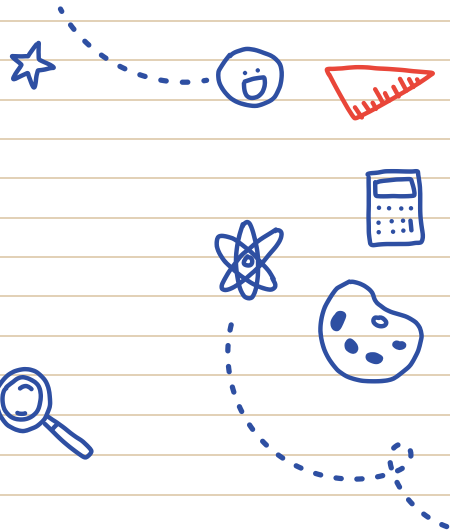

Toto leto prestúpil do Manchestru City za 60 miliónov eur.

V Menchester City sa mu veľmi začalo dariť. Darilo sa mu až tak, že niektorí ľudia si myslia, že je robot.

ZDROJ:WIKIPÉDIA
AUTOR: PETER K.,5.B

10. **BODAJČO**

NAJŠKOLA

A máme to za sebou...

Ešte v roku 2020 p.uč. Murgáčová prihlásila našu školu do tejto súťaže. Veľkej súťaži predchádzalo internetové hlasovanie, v ktorom hlasovalo viac ako 100 000 ľudí. Tí vybrali 72 škôl, ktoré sa súťaže zúčastnia. Potom nastala nútená pauza. Keď sme v apríli 2022 dostali email, že sme boli vybraní ako jediný z okresu, veľmi sme sa potešili. A tak začali prípravy. Bolo potrebné predstaviť školu. Všetko NAJ, čo v nej máme. Štáb relácie na čele s influencerom Expl0m nás navštívil v mesiaci máj.

30.5. sme prvýkrát vycestovali do **Bratislavy**. Vo vyradovacích základných kolách sa stretli vždy tri školy z rozličných regiónov západného, stredného a východného Slovenska. Víťaz potom postúpil do osemfinále.

Traja súťažiaci pri pultíkoch zbierali body odpovedaním na súťažné otázky, či plnením rôznych úloh.

1.KOLO: PREDMETY

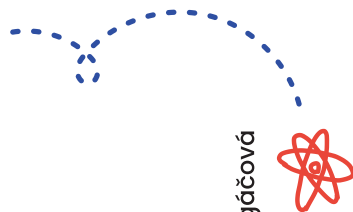
2.KOLO: UČITELIA V AKCII - Jedna zábavná úloha bola vždy pripravená aj pre pedagógov. A tu sa darilo p. uč. Maslišovi.

3.KOLO: 99 SEKÚND O SLOVENSKU

4.KOLO: EXPERIMENT

5. KOLO: FINÁLE Nás reprezentovali – Lenka Nováková, Carlota da Cruz, Patrik Sliva

6. KOLO: TAJNÉ BODY – Zvyšní súťažiaci v tíme / bolo ich 30 žiakov 8. – 9. ročníkov /odpovedali tiež, ale tajne, a tak zbierali tajné body, ktoré mohli na konci relácie zvrátiť celkový bodový stav. **A VYHRALI SME.**

Mgr. Eva Murgáčová

OCENOVANIE ŠTUDENTOV

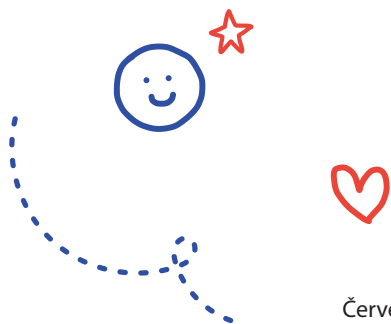
DEŇ FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

EXKURZIA HERBADRUG 9.B

IMATRIKULÁCIA PRVÁKOV

Červená streda
v Spišskej Novej Vsi.
Červená streda - vyjadrenie úcty
tým, ktorí sú pre vieru prenasledovaní,
zabití.

TobiasK., 8.C

FERČEKOVSKÁ DESIATKA

Hoci je už DECEMBER, chceli by sme sa s Vami podeliť, aký „bohatý“ na aktivity bol pre nás NOVEMBER.

Dňa 17.11. 2022 na sviatok všetkých **ŠTUDENTOV** sa 26 malých bežcov odvážne postavilo na štart beh Ferčekovskej desiatky v Novoveskej Hute. Neodradilo ich ani sychravé a hmlisté jesenné počasie. Vládla úžasná atmosféra. Dokonca pred štartom nás prekvapila sladkou dobrotou bývalá žiačka našej školy, ktorá bohužiaľ z rodinných dôvodov musela prestúpiť na inú školu. Malí bežci sa pred nástupom na štart spoločne s p.uč. Alenkou rozcvičili, následne na štarte im dala posledné cenné bežecké rady p.uč. Lucka. Do cieľa s úsmevom na tvári bezpečne dobehli všetci žiaci. Potešilo nás 7 umiestnení. Prekvapenie sa ušlo aj našej bývalej spolužiačke. Samozrejme, že sme fandili aj starším žiakom – spomedzi nich nás práve reprezentovala 1 staršia spolužiačka HEŇKA, ktorá získala prvé miesto.

Naši víťazi : do 7 rokov = 2.miesto – Stela Janíková –1.A

do 7 rokov = 2. miesto – Rastislav Šupol – 2.C

do 7 rokov = 3. miesto – Juraj Škorvanek – 2.A

8- 9 rokov = 1. miesto – Timea Biacovská – 3.D

8 – 9 rokov = 3. miesto – Radka Romňáková – 4.A

8 – 9 rokov = 1. miesto – Bruno Bobák – 4.B

12 – 13 rokov = 1. miesto – HenriettaRevajová – 6.A

Srdečne im blahoželám. Veľké ĎAKUJEM patrí aj rodičom, ktorí nás povzbudzovali svojou prítomnosťou.

BEHU ZDAR o rok

Adam Kračko, 2.D

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

SPOJENEJ ŠKOLY sv. Maximiliána Mária Kolbeho
Spišská Nová Ves

V jeden novembrový deň nám naša pani učiteľka triedna oznámila, že pôjdeme potešiť malým darčekom deti, ktoré sa učia iným spôsobom ako my... S nadšením sme im na hodine výtvarnej výchovy tvorili darček ...Viacerí z nás maľovali motív srdiečka a ani netušili, že práve **SRDCE** je symbolom ich školy. Prišiel deň D a my sme sa s pani učiteľkou Luckou, pani asistentkou Zuzkou a s veselou spoločnosťou nášho pána riaditeľa Bohuša Valka vybrali do spomínanej cirkevnej školy. Čakalo nás nádherné a farebné prostredie, obetaví učitelia a navždy si budeme pamätať – čakali nás otvorené **SRDIEČKA** žiakov, ktorí sú iní ako my...nedokážu sa sami obliecť, najesť, niektorí nevidajú ani hlások...ale majú krásne a otvorené **SRDCE** a to je to najcennejšie na svete.. Uvedomili sme si , že aj my „**ZDRAVÍ**“ chceme mať otvorené srdcia pre iných aj naďalej....

Kolektív žiakov 2.D

ADVENT

Čarovný čas ticha..sviečok...očakávania...

My sme sa naňho v 2.D pripravili vytváraním prírodného **ADVENTNÉHO VENCA...**

Niečo zaujímavé z minulosti :

- na adventný veniec sa umiestňovali 3 fialové sviečky a jedna ružová
- tri fialové symbolizujú nádej, mier a lásku
- fialová farba sviečok preto, lebo farbou adventu je práve fialová
- štvrtou sviečkou bola ružová – symbol priateľstva , ktorá sa zapaluje v tretiu adventnú nedeľu.
- tradície taktiež hovoria aj o smere zapalovania sviečok – v smere hodinových ručičiek
- na niektorých sa zapalovala aj piata adventná sviečka – a to práve na Štedrý deň
- zvyčajne bývala bielej farby a spájala sa s anjelmi a narodením Ježiška

Požehnaný ADVENT prajú žiaci 2.D triedy

Lenka Bendžáková, 2.D

OSEMSMEROVKA

VJEŽIŠKOV
EIJDEMOKL
ČEADALLOO
EHENSRÁRČ
RSTROMČEK
ABYROCEE A
KĪNVODEMK

MEJ
JEŽIŠKO
RYBA
ROK
DARČEK
KOLAČE
VEČERA
SNEH
VLOČKA
VIANOCE
MEDOVNĚK
STROMČEK

" KUDA, KTORÍ
VĀM DAJŮ
SVOJE _____
VĀM DAJŮ
SVOJE SRDCE "

Cesar
Chavez

ZŠ ING. O. KOŽUCHA 11, SPIŠSKÁ NOVÁ VES

Školský časopis OKO

Ročník: XXI

Číslo: 2/22

Uzávierka čísla: 30.11.2022

Web stránka školy: <https://zskozuchasnv.edupage.org/>

E-mail: skolskycasopis.oko@gmail.com

REDAKČNÁ RADA:

Šéfredaktorka:

Adela Olejníková, 8.B

Zástupkyňa šéfredaktorky:

Gréta Kočíková, 8.A

Grafická úprava, zodpovednosť:

Mgr. Miriam Gajdošová, Mgr. Alexandra Ružbacká, Ing. arch. M. Reznický

REDAKTORI:

Margaréta Jasečková 4.A, Natália Rumančíková 4.A, Natália Olejníková 4.B,
Simona Kiniková 4.B, Michal Mačák 5.A, Maruisz Brutvan 5.B, Peter Košalko 5.B,
Tatiana Demečková 5.D, Rebeka Semanová 5.D, Janka Ščúrová 5.D, Jakub
Hanzely 7.A, Patrícia Koleková 7.C, Tatiana Varšová 7.C, Zuzana Šikolová 7.B,
Gréta Kočíková 8.A, Adela Olejníková 8.B, Tobias Kuda 8.C, Lucia Dugasová 9.B,
Daniela Holečková 9.B, p. vychovávateľky, p. asistentky a p. učiteľky

Školský časopis prešiel čiastočnou jazykovou úpravou.

